

Izhaja vsako soboto zjutraj. Vsaka druga številka ima poučne zabavno ilustrirano prilogo „Družinski Prijatelj“. Uredništvo „Zarje“ je v Trstu Via dell'Acquedotto št. 91. (pritličje). Tja je treba nasloviti vse rokopise, ki naj se objavijo v listu ali pa v prilogi „Družinski Prijatelj“. Rokopisi se ne vračajo. Ne frankirana pisma se ne sprejemajo.

ZARJA

Upravištvo „Zarje“ je v Trstu, ulica delle Poste št. 9. Sprejema naročnino, inserate in reklamacije. Naročnina „Zarje“ s prilogo je za vse leto naprej po pošti K 6.— za pol leta K 3.— Posamezne številke po 6 v. Cena inseratom je 10 v. narjev za enostopno peti vrsto. Pri večkratnem objavljenju primeren popust. Poštno-hranilnični račun št. 64139

Katoliška zastava nad Bregom.

V Dolini, 3. avg. 1908.

Na dan 2. avg. pop. je bil napovedan ustanovni shod kat. izobraževalnega in podp. društva v Dolini, ki se je začel ob 4 in pol pop. v prostorih konsumnega društva. Prišlo je obilo ljudstva iz Doline in vseh bližnjih vasi dolinske županije; zastopana so bila katoliška društva iz Bobjunja, Sv. Ivana in Škednja. Imela sta govoriti gg. Terseglav in Ravnihar iz Ljubljane.

Pa prišli so tudi nasprotniki, na čelu jim učitelj: Urbančič, Bunc in Venturini, nekaj dolinskih in boljunskih „prosvitljencev“ in izbrani „rodoljubi“ iz Trsta. Med njimi smo opazili akademika Čoka iz Lonjera in velikega organizatorja g. Mandiča. — Te vrste sta pomnoževala tudi časti vredna starejšina iz Doline, ki pri procesijah nosita „dopirje“. Župan Pangerc, ki smo ga ta dan pogrešali med to čedno družbo, se je previdno umaknil.

Sklicatelj shoda, dolinski kaplan Volk, otvori shod in predlaga za predsednika g. Šenca. Velika večina dvigne roke, toda učitelj Urbančič začne besno protestirati, njegovi tovariši so zagnali hrup, tržaški „rodoljubi“ zažvižgali, ljudstvo se je razburilo in začela se je splošna zmešnjava. — V tem hrupu je bilo najbolj slišati vpitje učiteljev Urbančiča in Bunca, ki sta se kakor razkačena zelenca zaletavala v govornike.

Videti je bilo, da hočejo nasprotniki izzvati pravcati pretep, ki bi se bil razvil, da se nismo umaknili in si poiskali mirnejšega prostora, kjer se je potem izvršil ustanovni shod.

Gg. Terseglav in Ravnihar sta nasprotnike prav po njihovih zaslugah ožigosala, ljudstvo pa je živo pritrdjevalo, padla je marsikatera pikra na račun učiteljev.

Drugače se je ustanovni shod mirno izvršil, pristopivši udje so izvolili odbor in se potem mirno razšli — to se pravi — odšli so zopet na zborovalni prostor, kjer so se liberalci nad dve uri

zaman trudili priti do besede. Zakaj hrup, ki so ga izzvali, je zadržal veliko število naših na zborovališču, ki so zdaj sledili gledu svojih „vzgojevalcev“ in jim vračali milo za drago.

Vsi oni, ki so hoteli govoriti, so bili drug za drugim popahnjani z govorniškega obra in prevpiti od razsrjenega ljudstva, ki je stoprav sedaj razumevalo njihovo surovost.

Osramočeni in poparjeni so se potem med nepopisnim vriščem žensk in otrok umeknili v gostilno župana Pangerca.

Nakana nasprotnikov se je popolnoma izjavila, zakaj hoteli so preprečiti ustanovitev katoliškega društva in sami priti do besede, da bi ogorčeni, kot se spodobi „rodoljubom“, ožigosali predzrni poskus dolinske duhovščine, ki se upa brez njihovega velikodušnega dovoljenja narod izobraževati.

Pa ljudstvo je na glas odgovorilo in jim samo več resnic povedalo, kot bi jih slišali iz njihovih ust.

Zadosti ste vladali, gospodje liberalci, vspehi vaše politike se vidijo na vaši lastni izobrazbi, ki se je niste sramovali kazati pred poštenim ljudstvom dolinskim. Toda dalje ne več, ljudstvo se je za časa zavedlo. Ponosno in zavedno zavrača od sebe vašo kulturo, vašo politiko in vaše kršćanstvo. Niti vi, niti kdo drug vašega duha se ne pokaže več pred našo javnostjo, zakaj katoliška zastava je že zaplapolala nad našim Bregom in njega osrčjem, prijazno vasjo Dolino.

Volivni okraji v Istri.

Ker se vedno bolj bliža čas volitev poslancev v istrski deželni zbor, podamo tu razdelitev volivnih okrajev v Istri v smislu zadnje volivne reforme. Volilo se bode v petih razredih ali kurijah:

I. Razred. Veleposestvo.

V tem razredu je vsa Istra en sam volivni okraj, ki voli pet poslancev; volišče je v Poreču.

II. Razred. Trgovinska in obrtna zbornica.

Tudi v tem razredu je vsa Istra en sam vo-

livni okraj, ki voli dva poslanca; volišče je v Rovinju.

III. razred. Mesta, trgi in obrtni ljudje.

Vsa Istra je razdeljena v tem razredu na 14 volivnih okrajev. Vsak okraj voli po enega poslanca, samo mesto Pulj jih voli tri. Volišča teh okrajev so sledeča:

1. Pulj — prvi puljski volivni okraj je del mesta „grad“.
2. Pulj — drugi puljski volivni okraj obstoji iz predmestij Port' Aurea, Sv. Martin, Zaro in Sv. Mihael.
3. Pulj — tretji puljski volivni okraj obstoji iz ostalih delov davčne občine Pulj.
4. Koper — vsa davčna občina Koper voli v Kopru enega poslanca.
5. Piran — voli vsa davčna občina Piran.
6. Rovinj — voli vsa davčna občina Rovinj.
7. Izola — volita skupaj davčni občini Izola in Milje.
8. Poreč — volijo skupaj davčne občine Poreč, Motovun, Vižinada in Opatjalj.
9. Buje — volijo davčne občine Buje, Umag in Novigrad.
10. Vodnjan — voli davčna občina Vodnjan ter mesta Pazin in Buzet.
11. Pazin — volijo davčne občine Pazin, Buzet in Plomin (izvzemši mesta Pazin, Buzet in Plomin.)
12. Mali Lošinj — voli davčna občina Mali Lošinj in mesto Veliki Lošinj.
13. Cres — volijo davčne občine Cres, Krk in Labin ter mesto Labin.
14. Volosko — volijo davčne občine Volosko, Opatije, Kastav in Podgrad ter trgi Lovran, Mošćenice in Klana.

IV. Razred. Kmečke občine.

Kmečke občine volijo 15 poslancev. V volivnih okrajih kmečkih občin je vsaka krajna občina volišče. Ako je katera krajna občina razkosana na več volivnih okrajev, je volišče tudi v vsakem delu mestne občine. — Okrajna politična oblast določuje kraj volitve v sporazumu z dotičnimi župani. Glavna volišča za volivce iz kmečkih občin so:

misli na Terezijo. Ostal je samec, ker ga odslej nobena ne bi mogla osrečiti. Dokaz tega, da je še vedno žaloval za izgubljeno srečo, ni hotel nikdar rabiti nesrečno številko 79, ampak se je vozil z drugimi kočijami. Ko je srečal št. 79, je gledal na drugo stran.

Svoje stanovanje je obdržal, dokler ga konečno popraviljanje hiše ne prisili, da se izseli. Priporočili so mu lepo stanovanje v Lipovi ulici. On gre tja in ker se mu stanovanje dopade, sklene takoj pogodbo. Soba je bila v drugem nadstropju.

Ko se je vračal in ravno prišel iz drugega nadstropja v prvo, zasliši nejasne glasove iz jedne sobe. On sicer ni bil radoveden, ali nek notranji glas mu ni dal miru. In kaj je vse slišal?

„Slišite gospod zet“, — de neki tanki glas, „moja hčerka tega ne trpi, da ji vi zakadite vse zastore“.

„Kje pa naj torej pušim?“ odvrne globoki glas, „doma ne, v uradu ne smem, a če odidem, zopet ni prav“.

„Vam sploh ni treba pušiti“, reče zopet tanki glas. „Vi imate ženo in otroke, pa denarje lahko koristnejše uporabite, a ne za tobak. Ko bi znala, da ste tako strasten kadilec, nikdar bi vam ne dala moje hčerke“.

„Oh, kaka sreča bi bila to za mene!“ vzdihne globoki glas.

„Tako govorite o svoji ženi?“ reče ženski glas. „O, mi nesrečne žene, udati se vam moramo, ali tega ne strpim dalje, oditi hočem“, začne se zvijati sopran.

Fran in še med vratni pogleda Terezijo, s pogledom, ki bi moral omehčati kamen, ali ona ostane hladna in neizprosna.

Tužno ostavi hišo.

Zunaj pred vratmi je stala še kočija. Ko jo opazi, se spremeni njegova žalost v jezo, katere ni mogel več prenašati. Skoči h kočijažu ter ga začne psovati:

„Vi gluhi osel, vi ste krivi vse moje nesreče! Da mi ne pridete nikdar več pred oči!“

Stari kočijaž je mahal neprestano z glavo. Najprej jo je tresel gospod Naranič, a čudno, pozneje se je pa tresla sama.

Naposled je to bilo stari številki preveč in je besno pogaal konje.

Gospod Naranič pa je šel v neko bližnjo gostilno in do noči se ni več pokazal.

Slab up, katerega je gojil v mislih, da se Terezija pomiri, mu zgine popolnoma, ko čita za nekaj tednov v časnikih, da se je poročila njegova izgubljena zaročenka z nekim sprevoznikom po imenu Haranič.

„Ah, vse je propalo!“ je vzdihnil g. Naranič, prečitavši to naznanilo in solza srčne bolesti mu je zdrknila na papir.

Od tega dne je bil gospod Emanuel Harinič, katerega Naranič ni osebno poznal, po njegovih mislih najsrečnejši človek.

* * *

Leta so pretekla, rana zavrženega zaročenika se je zacelila, a vendar je še z bolstnim srcem

LISTEK

Številka 79.

(Iz hrvatskega prevel Starogorski.)

Ona pohiti k oknu in o — — —! Tu beži gospod Fran, kar more, brez klobuka in rokavice, mahaje s šopkom, katerega drži v roki. — A za njim dirja cela truma dečadi, kričeč na vse moguće načine:

„Živio ženin!“

Osupli se podajo gostje zopet v hišo, a gospod Naranič za njimi. Še eden skok na pločnik in, kaj bomo tajili, zaročnik pade, kako je dolg in širok po ulici na trebuh; prokleta nesreča, neki vražji pes je skočil od strahu pred krikom pod noge mu. In zaročnik je tako svojo krasoto zrušil v blato!

„Tu leži junak!“ začne psovati osramočeni zaročnik in se s težo vzdigne, obkrožen od kričeče dece.

Hitro obriše z žepnim rubcem vse madeže z obleke in pohiti k Tereziji!

Vsi so bili v zadregi, ko je stopil v sobo. In glej! S hladnim, prezirljivim pogledom ga pomeri Terezija in reče ponosno svoji materi:

„Reci gospodu Naraniču, da nočem biti nikdar njegova žena!“

Zastonj so bili vsi izgovori in prošnje nesrečnega Frana, zastonj vsa prigovarjanja drugih. Kar Terezija reče, ne ovrže!

Žalostnega in krvavečega srca odide gospod

1. **Poreč.** Tu volijo tri poslance volivci iz teh le 9 sodnih okrajev: a) sodni okraj Buje (brez davčne občine Krašica), b) sodni okraj Piran (brez davčnih občin sv. Peter na Krasu in Korte d' Izola), c) iz sodnega okraja Koper volijo samo občine Valdoltra in davčna občina Lazaret (brez Cezarov in Pebegov), d) iz sodnega okraja Motovun volijo davčne občine Vižnjani in Sv. Nedelja ter davčna občina Vižinada (brez Ferencov), e) iz sodnega okraja Poreč volijo davčne občine Tar, Vabriga, Frata, Vrsar in Funtane, f) iz sodnega okraja Rovinj voli občina Vale, g) iz sodnega okraja Vodnjan voli davčna občina Sv. Vinčenat, h) iz sodnega okraja Pulj volijo davčne občine Fažan, Galežan in Sišan, i) iz sodnega okraja Lošinj volijo davčne občine Čunski, Osor, Nerezine in Sv. Jakob.

2. **Koper.** Tu volijo dva poslance tiste sodni okraji: a) sodni okraj Koper, b) iz sodnega okraja Piran voli davčna občina sv. Peter na Krasu, c) iz sodnega okraja Buje voli davčna občina Krašica.

3. **Volosko.** Tu volijo dva poslance davčne občine iz sodnih okrajev Volosko in Podgrad.

4. **Pazin.** Tu volijo dva poslance davčne občine iz sodnih okrajev Pazin in Labin.

5. **Buzet.** Tu volijo dva poslance davčne občine iz sodnih okrajev Buzet, Motovun in Poreč.

6. **Pulj.** Tu volijo dva poslance davčne občine iz sodnih okrajev Pulj, Vodnjan in Rovinj.

7. **Krk.** Tu volijo dva poslance davčne občine iz sodnih okrajev Krk, Cres in Lošinj.

Iz teh sedem volivnih okrajev so seveda izključene vse davčne občine, ki so bile že označene v III. razredu kot mesta in trgi. V drugem, petem in sedmem volilnem okraju seveda ne volijo davčne občine označene v prvem volilnem okraju kmečkih občin. O splošni kuriji spregovorimo prihodnjič.

NOVICE.

† **Janez Jesenko**, c. kr. šolski svetnik in umirovljeni profesor. Trpel je kot izobražen kristjan in umrl kot veren izobraženec. Spoved, sv. obhajilo, sv. poslednje olje in apostolski blagoslov — vsa verska tolažila je prejel z velikim zadovoljstvom. Potem je užival tihi mir in veselje, kakor nam je pripovedovala postrežnica. Posebno ganljivo je bilo ko se je z velikim naporom vendar le sam dvignil, da sprejme vsaj sede s. Popotnico. Vspodbudne so bile njegove besede pred smrtjo: „Jezus usmili se me, Marija, prosi za me“. Umrl je ob 2 pop. 31. pr. m. Pogreb je bil lep. Ob grobu je izpregovoril duhovnik, ki je vodil pogreb, č. g. I. Tul, nekoliko besed v slovo svojemu bivšemu profesorju. „Ne morem podrobneje govoriti, kaj je bil blagi pokojnik kot mož plemenitega in jeklenega značaja in dobrega srca, kaj je bil kot zgodovinar in profesor, kaj kot vzgojevalec in učenjak, ter slov-

stvenik sploh, omejam se kot duhovnik na tem svetem mestu, samo le na ono edino potrebno in najvažnejše — na srečno krščansko smrt, ki nam daje povod srečnega svidenja v nebesih. S tem je pokazal, da sta vera in veda v najlepšem soglasju, ker vodita do Boga.

n **Mill gostje.** — Te dni se mudijo pri sv. Ivanu štirje bogoslovci iz Lvova in sicer gg.: Evgen Pindelski, Stanislav Sadowski (Poljaka), Anton Ivanovič Kučma, Osip Petrovič Fedoranko (Rusa). Prišli so v naše kraje, da študirajo zadrugištvo. Ogledati si nameravajo vse važnejše kraje naše mile domovine in potem poročati v ruske in poljske časopise. Čudili smo se, ko so nam pravili, da tam gori le malokdo ve za nas Slovence. Zamenjavajo nas s Slovaki. Gospodje so posetili tudi naše uredništvo. — Gospodom kličemo srčni: Dobro došli!

n **Poroka.** V torek, dne 4. avgusta se je poročil v župni cerkvi v Mirnu pri Gorici gospod dr. Josip Dermastia z gospico Ivko Pahorjevo iz veleugledne rodbine v Mirnu. — Naše iskrene čestitke!

n **Umrli** je v Komnu g. Josip Kovačič, veleposestnik, bivši mnogoletni župan, predsednik cestnega odbora in imejitelj zlatega križca za zasluge. Bil je marljiv gospodar in vzoren oče. N. v m. p.!

n **Novo ljudsko knjižnico** so ustanovili goriški katoliški narodni dijaki v Devinu minolo nedeljo. — Knjižnica šteje sedaj 130 knjig in je to gotovo lep dar obmejnim Slovincem v Devinu. Otvoritev knjižnice je bila združena z lepo veselico, ki so jo priredili goriški katoliški gimnazijci. Malo časa je, kar so se organizirali in zato nas je njih lep napredek toliko bolj iznenadil. Pojejo dobro tudi težke zборе in nekateri nastopajo na odru kot izurjeni igralci. Udeležba domačinov pri veselici je bila povoljna, če se vpošteva skrajno neugodno vreme za take zabave na prostem. — Vendar bi bila udeležba še večja, da bi ne bil marsikateri Devince zvalil ples v Tržič in drugam. Ti plesi, ki se v tem letnem času prirejajo po vaseh vsako nedeljo in na praznik, so za ljudstvo s pijančevanjem vred najhujša nesreča in kličejo uboštvo v deželo.

V imenu tržaških somišljenikov je pozdravil devinske rojake č. g. Ukmar. Povdarjal je potrebo vzajemnosti med krščansko mislečimi Slovenci in izrazil veselje na tem lepem delovanju katoliških dijakov. Takim mladeničem — je rekel — ljudstvo lahko zaupa, ker so se skazali že v mladih letih zrele može: ostali so v brezverskem vrtincu današnjega študentskega življenja zvesti sveti veri. Prav nič pa ne sme zaupati slov. ljudstvo onim nesrečnim dijakom, ki so tam na Dunaju ali v Gradcu obesili vero na klin. Takim treba zaklicati: Izdali ste svojega Boga, tem ložje bote izdali tudi nas! — V prijetno zabavo med temi vrliimi mladeniči iz goriške gimnazije se nam Tržičanom vsiljevala misel: Kedaj pa nastopi pri nas v Trstu mož, ki postavi na žalostne razvaline dijaške verske mlačnosti in pokvarjenosti temelj žive in zdrave katoliške dijaške organizacije? Bog ga daj kaj kmalu, saj je skrajni čas.

n **Vsakemu svoje!** „L' Amico“, ki velja za katoliško glasilo tržaških Italijanov, je v svoji 634.

številki v članku „Fra Pepi e Toni“ v zaničljivem pisanju proti istrskim Slovanom rabil besedo „ščavi“. To je izzvalo precej opravičenega ogorčenja med tržaškimi Slovenci. Nismo hoteli vdariti precej, ker smo mislili, da bo katoliški list to razžaljenje Slovanov prekalal. Tega pa ne le da ni storil, temveč je šel v prihodnji številki s svojim zbadanjem še dalje. Navidezno se izgovarja, češ, da se v italijanskem narečju namesto „slavo“ rabi beseda „sciavo“, potem pa pristavlja, „in naj vam to ugaja ali ne, v narečju bomo vedno rekli „sciavi“, ali ste razumeli?“

Tako pisanje odločno obsojamo. — Beseda „ščavi“ je za Slovence zelo razžaljliva. Pa tudi ni res, da bi vsi Italijani rabili to besedo v narečju temveč jo rabijo le neolikanci v sovraštvu do Slovanov. Iz ust olikanih Italijanov ne boš nikdar slišal tega izraza. Sicer pa, če hočejo nekateri po vsej sili rabiti tudi nadalje besedo „ščavi“ je to njihova stvar, in če bodo prej ali slej od kakega zavednega Slovana dobili pod nos, bo tudi njihova stvar, ki naj jo drže za se in nesejo domov. — Mi smo odkriti prijatelji katoliškega časopisja vsake narodnosti in zato nam ni vseč, da si katoliški list na ta način sam sebi jemlje ugled.

n **Glas iz občinstva.** — Iz ust marsikaterih treznomislečih slovenskih mož v Trstu, smo slišali minoli teden tožiti, kaj je uganjalo židovsko in liberalno časopisje ob priliki umora francoske gledališke pevke v Rojanu. — To, kar so počenjali „Piceolo“, „Edinost“ in njihova kompanija, ni res drugega nič kakor umazan „kšeft“. Da se le mnogo izvodov razpeča, da le vleče nase pokvarjeno in lahkoživo maso, pa je prav. Kaj je tem časnikom mar, se li ljudstvo s tem vzgaja ali kvari. Sami izpodkopavajo vse leto, da leto za letom strah božji v srcih čitateljev s svojim hujskanjem proti veri in takorekoč vzgajajo zločince. Ko se pa kje izvrši kak umor ali kaj sličnega, se pa ti farizejci zgražajo nad tem. Ali ni to hinavšina nad vse hinavščine? Mar bi rekli, da jim je to vseč, saj je dosledno izveden njihov program in vrhu tega prav pride njihovi botegi. Čemu opisovati na dolgo in široko zločinčevost preteklost in minulost umorjenke z vsemi tudi nesramežljivimi podrobnostimi? To je pač stvar preiskovalnega sodnika, ne pa širjega občinstva.

n **Jubilejno krono** za krščansko-socialno zvezo v Trstu je dalje daroval č. g. A. Križman v Sežani. Bog plati!

n **Radovedni smo**, kako bo izvršil novoustanovljeni dramatičen klub „Istra“ v Kopru nalogo, ki si jo je postavil. V prvem in drugem členu pravil beremo namreč dobesedno: „Istra je ime dramatičnemu klubu, ki ima sedež v Kopru in ki je namenil prirejati dramatične predstave po zapadneji Istri. Klub bo predstavljal komade v slovenskem ali hrvatskem jeziku, s katerimi se izobrazuje, vzbuja v narodu redno, moralno življenje in s katerimi se krči razuzdanost in zapravljenost. Gojil bo petje in godbo, prirejal ples“. To-le zadnje je posebno zanimivo. Kako se da s prirejanjem plesov vzbuditi v narodu redno, moralno življenje in omejiti razuzdanost in zapravljenost, tega ni dosedaj znašel še noben pameten človek. Potipajte se vendar nad vratom, če se vas še glava drži. Slišimo, da prosjajo ti ljudje za pod-

„Če hočete, kar lahko danes“ pomrma bas, „a sedaj grem jaz, ker takega življenja ne morem več pranašati“.

„Vrlo ljubezniva stara! A njen glas se mi zdi znan, moral sem ga že nekje slišati!“ reče sam pri sebi Naranič in hoče oditi. V tem se sliši nov prepri in dva ženska glasa.

„Vi neotesana goska, samo žrli bi cel dan“, je pel sopran, „vi nevredna stvar, prava sreča, če odidete od mene!“

„Prav pravite, milostljiva, ker kdor zdrži pri vas, mora imeti dober želodec. Take ženske ni najti nikjer. Meni je žal samo ubogih otrok“, odvrne drugi glas.

„Jezik za zobe, vi prostakinja! Idite, ali vam potarem metlo na hrbtu“, vrisči zopet prvi glas.

„Z Bogom, pri vas ne ostanem!“

„Preseljevanje narodov iz obljubljenega dežele“, reče Naranič. „Ali oni glas se mi zdi še bolj znan od prejšnjega. Prepričati se moram vsekako, kdo so ti ljudje“.

Ko stopi par korakov k vratom, zapazi, da so kuhinjska vrata odprta.

Gospod Naranič je stopil nehote korak nazaj, toliko nereda, smrada in nesnage je videl. Na tleh je sedelo dvoje otrok, nepočešljanih in neumitih, v zanemarjeni srajci, je bilo že poldne. Ko je gledal to nelepo sliko, pride v kuhinjo že-

na istotako nepočesana in v umazani jutranji halji.

Pogleda nekoliko na hodnik samo za hip in nato zaloputne vrata.

Gospod Naranič se zgrabi za glavo kakor zblaznel.

„Ali ni to umazano lice podobno njegovi nekdanji Tereziji?“

Mora se prepričati. Stopi k vratom, prečita vizitnico: Emanuel Haranič, sprevednik.

Kako mu je sedaj bilo pri srcu, ni sam znal. Ali vzdih olajšanja se mu je izvil iz prsi. Nakrat začne bežati iz hiše in za tem po ulicah, kot bi ga podila gospa Terezija s svojo ljubeznivo mamičo z metlo v roki.

„Nikdar več ne sme moja noga stopiti v to hišo. Hvala za take sosede. O, ubogi Haranič“, je razmišljal na svojem begu.

In tako pride do kočijažev.

„Izvolite gospod“, so mu klicali kočijaži, ali on jih še ne pogleda, ampak gre kar naravnost k številki 79.

Stari kočijaž je stal kraj svojih konj in pušil. Ko opazi gospoda Naraniča, mu jezno obrne hrbet. Ali glej čuda! Gospod Naranič stopi k njemu in mu reče:

„Odpeljite me v gostilno k „levu“, in dal mu je trojno vozino. Stari ga sumljivo pogleda, a vendar ga odpelje k „levu“.

Na največje čudo starega kočijaža odda Naranič konje in kočijo slugi, da jih čuva, kočijažu pa reče:

„Sedaj pojdeš notri. Danes lahko ješ in piješ kolikor hočeš!“

Kočijaž ni verjel svojim ušesom in začudeno je gledal svojega gostitelja. Ta pa ga prime za roko in odvede v gostilno.

Še nikdar ni kočijaž štev. 79 toliko in tako dobro jedel in pil, kakor ta dan v gostilni pri „levu“ na ra un g. Naraniča.

Ko je bil gotov, se ne more premagati, da ne vpraša svojega darežljivega gostitelja:

„Kako to, gospod Naranič, da me vi danes tako izborno gostite, a pred par leti ste me tako psovali?“

„Veš dragi moj“, odvrne gospod Naranič, „to je tako. Takrat v Kolodvorski ulici sem mislil, da si me ti spravil v nesrečo, ker me je Terezija zapustila. A danes sem spoznal, da je za me bila največja sreča, da me ni hotela. A da se danes lahko snejem in sem vesel, se imam zahvaliti samo tebi, in zato ti obljubim, da nikdar nočem vzeti drugega kočijaža kakor tebe. A sedaj še eno čašico in vzklikniva: Živijo številka 79, ki donša srečo v Naraničevo hišo!“

(Konec).

poro tudi pri duhovščini, ki hoče vzbuditi v narodu redno moralno življenje brez plesov. Zdi se, da hoče ta dramski klub spraviti lepe denarce skup.

n „Gospodarska Zveza“ v Ljubljani je poverila zastopstvo za Trst, Istro in Dalmacijo g. Sv. Hanibalu Škerl, ki bo imel svoj urad v Trstu, ulica delle Poste št. 9. Opozarjamo vsa gospodarska društva, ki so včlanjena pri „Gospodarski zvezi“ oziroma „Zadružni zvezi“ v Ljubljani, da se od slej z naročili obračajo le na zastopnika „Gospod. zveze“ g. Škerla.

n „Edinost“ se je obregnila ob poročilo, ki je bilo podano v Škofji Loki o krščansko-socialnem gibanju na Tržaškem in Istri. Poročevalec je med drugim tudi omenil dogodke na ustanovnem shodu izobraževalnega društva v Škedenju. Rekel je, da so prišli na shod pomagat tudi tržaški edinjši in da se je nekoč celo z revolverjem streljalo. — „Edinost“ to zanikava in nas imenuje obrekovalec. Dejstvo je, da so bili na tem shodu tudi tržaški edinjši. Imamo priče, ki so se z njimi skupaj peljale v tramvaju in ki so spoznale iz njih govorjenja, da grejo v Škedenj shod razbit. Da se je na dan shoda streljalo, tega nihče ni trdil, pač pa se je to zgodilo drugo sredo po shodu po 8. uri zvečer v bližini vile Chelius. Dotičnik, na kogar se je streljalo, se je pripeljal s cestno železnico in v istem vozu sta bila tudi dva fantalina, katera je po obrazu spoznal, da sta dva izmed žvižgarjev na shodu. Šla sta po bližnjici, on pa po glavni cesti. V bližini vile Chelius sta pa počila v smeri proti njemu dva strela. Da sta streljala omenjena fantalina, je gotovo, kajti sicer ni bilo žive duše tam okoli.

n Romanje na sv. Goru pri Gorici v prosilavo 50-letnice mašništva sv. Očeta papeža Pija X. Odhod iz Trsta 7. septembra ob 10. zvečer držav. kolodvor. Povratek iz Gorice 8. septembra ob 5. uri in pol popoldne. Vspored: Sv. maša ob 6. uri in pol, pred mašo slovenska pridiga. Med mašo skupno sv. obhajilo, dar Mariji, spominska p. ošča. Cena 3 K tja in nazaj. Listki so na prodaj po zakristijah in tudi v prodajalni kat. tisk. društva ulica delle Poste 9.

n „Ven s črnimi, dol s trivoglatimi kapami“, tako je kričal v nedeljo na shodu v Dolini akademik Miče Čok in kazal svojo olikanost in omikanost tako, da so se mu vsi ljudje smejali in se čudili, ker so vedeli, da ima ta možakar brata, ki je — duhovnik. Mi pomilujemo brata-duhovnika, da ima takega brata.

n Grozovito je pihal in metal sline okoli sebe na dolinskem shodu tudi boljunški učitelj Urbančič. No, vrli kmetje so ga hitro ukrotili. Ta človek je bil na nekem obisknem sestanku učiteljev v Riemanjih postavljen za kandidata za prihodnje deželnozborske volitve. Zadnje nedeljo se je pa ta gospod deželnozborski kandidat s prerahljano brado lahko prepričal, na koliko glasov sme računati v Dolini in Boljuncu.

n Pij IX. blažen. Ta mesec se prično običajne razprave glede na proglašanje papeža Pija IX. za blaženega. Razpravljalo se bo najprej o svetem življenju in vzglednih čednostih papeževih, ko je bival od 1. 1833—1846 v Imoli. Akti sestojijo iz 13 kapitlov in 113 artiklov. Predsedoval bo imolski škof sam.

n Zeppelinov zrakoplov se je ponesrečil. Ko je bil na tleh, je nastal hud vihar, nekaj se je vnelo in v hipu je bil ves balon v ognju. Več oseb je poškodovanih. Po večjih mestih že nabirajo za nov zrakoplov.

n Beg iz norišnice. — Iz norišnice Steinhof je pobegnil nekdanji izdajatelj „Kriminalzeitung“, Löwendahl. Svoj čas so ga zaprli zaradi izsiljevanja, a ga internirali trajno v norišnico. Mož je s pomočju neke visoke dame pobegnil.

n Velikanska povodenj je uničila v Tokaju 300 in poškodovala več sto hiš. Do 30. m. m. so pokopali 400 žrtev.

Iz okolice.

o Iz Škedenja. V sredo dne 5. t. m. je došel novi župnik č. g. Josip Macarol. Vsprejema se je vdeležila ogromna množica ljudstva tudi otroci prvega sv. Obhajila. Ko se je pripeljal g. župnik z odposlanstvom iz Kontovelja na mejo škedenjske župnije, ga je najprvo pozdravil g. kaplan Piščanc v imenu cele vasi in mu je nato predstavil g. deželnega poslanca A. Sancin, vaškega načelnika g. V. Sancin in policijskega inšpektorja g. Glavaca. Nato se je vila dolga procesija med ubranim pritkavanjem zvonov v cerkev, kjer se je novi g. župnik predstavil svojim župljanom in jih pozdravil. Rekel je med drugim, da ničesar ne obeta,

ker je njegova služba težka, in da hoče vsakega postreči in poslužiti v pničnosti in z ljubeznijo. Cerkev je bila natlačeno polna.

Kličemo mu: Bog blagoslovi njegovo delovanje in mu daj obilo vspeha. Na mnoga leta!

o Iz Škedenja. — Križe in težave provzročajo podučevanje na ljudski šoli v Škedenju. V prvih razredih so otroci tako natlačeni, da sedijo kar po 4—5 v eni klopi. Tako je imel I. slovenski deški razred samo 80 učencev. Da ob takih razmerah ni možno doseči uspehov, je umljivo.

Slavni tržaški magistrat bi prav lahko odpravil te nedostatke, ako bi dal sezidati še eno ljudsko šolo pri sv. Mariji Magdaleni Spodnji. Ali tega se krčevito brani, dasi so prebivavci tega kraja že večkrat izrazili tozadevne želje. Seveda, če bi očetje zahtevali italijansko šolo, bi jo hitro vdobili, ali za slovensko šolo nima denarja za svoje podložnike tako skrbni magistrat. Prav po mačehovski!

In tako morajo ubogi otroci krevsati vsaki božji dan po letu in po zimi, ob lepem in grdem vremenu do tri četrt ure daleč in še več v šolo. Po dopoldanskem pouku pa prezebajo pred šolo v mrazu in brez kosila, in to so otroci tudi od 6 let. Ali ni to barbarsko?

Zato se ne bi prav nič čudili, če bi prej ali slej slišali, da so stopili naši ljudje v šolski štrajk, kakor smo nedavno slišali o takem štrajku nekje na Koroškem. Stariši otrok pri sv. Mariji Magdaleni Spodnji bi najboljšo storili, če bi se sedaj v počitnicah enkrat sešli in pomenili o nadaljnjem skupnem postopanju v tej zadevi. Včasih je treba res zobe pokazati, če se z lepa nič ne more opraviti.

o Ljudska hranilnica in posojilnica pri Sv. Ivanu je imela meseca julija 181.074 K 56 v denarnega prometa. S 1. septembrom se odpre podurad v ulici delle Poste 9, kar bo gotovo znatno povišalo denarni promet.

o Smrt pri vojaških vajah. — Iz Opčin nam pišejo: Umrl je pri vojakih Matija Sosič iz Opčin. Ko so marširali proti Komnu, je med potjo obležal in našli so ga mrtvega.

o Iz Rojana. Romarski izlet naše Marijine družbe v Log pri Vipavi se je zvršil v četrtek v lepem redu in v popolno zadovoljstvo vseh 62 udeležencev. Naravnost iznenadil nas je prijazen sprejem od strani vipavske dekliške Marijine družbe, ki je med pritkovanjem zvonov pričakovala nas rojanska dekleta pred loško cerkvijo. Med primernim nagovorom je izročila tamošnja načelnica naši načelnici šopek cvetja. To nam ostane vedno v dragem spomine. Po sv. maši, ki jo je daroval č. g. župni upravitelj vipavski Gaberšček, smo odpotovali na skupen obed v Vipavo. V hladni senci „pod skalo“ je navdušeno prepeval naš pevski zbor razne narodne popevke. Dekleta so si še ogledala Vipavo, potem smo se pa po blagoslovu v župni cerkvi vrnili na vozovih v Štanjel in odtod po železnici domov. Log priporočamo Tržačanom v romarske izlete, ker nudi vipavska dolina res obilo naravnih krasot.

Iz Istre.

i Otvoritev ljudske knjižnice. — Prihodnjo nedeljo, dne 16. avgusta bo „Delavsko podporno in izobraževalno društvo“ v Boljuncu otvorilo ljudsko knjižnico. Z otvoritvijo bo združena tudi veselica s petjem in godbo. Začetek ob 4. uri popoldne. Vsi prijatelji ljudske izobrazbe se vabijo na to prireditve.

i Iz Brega nam pišejo: Nad vse pomenljiv zgodovinsko važen za Dolino in ves Breg je bil dan 2. avgusta. Dolina, prva edinjaška trdnjava na deželi, kjer je cvetelo velenarodno navdušenje in ogorčenje in druge rodoljubne čednosti, prav po vzoru „Edinosti“, ta nepremagljiva trdnjava se je porušila.

Čudo! Na dolinskem shodu si šele spoznal, da ti ni treba šteti niti do 20 in že si našel vse liberalne edinjaše dolinske.

Da so mogli sploh nastopiti, je bilo treba liberalne pomoči iz celega Brega in povrh še iz Trsta in okolice.

Taka je tedaj z liberalizmom v Dolini, tam, kjer se je nedavno v imenu ljudstva z brezprimerno oholostjo sklenilo ono predrzno resolucijo proti škofu in duhovščini. Moral si na licu mesta poslušati krepko mnenje Dolinčanov, ki so z liberalnimi učitelji, občinskimi tajniki, starejšini in pobalini delali glasen obračun na zborovališču in na ulici.

Ta dan je dobro dolinsko ljudstvo v ogromni večini pokazalo svojo udanost katoliški veri in svoji duhovščini. Učitelji pa, zlasti do sedaj obče

spoštovani g. Bunc, so si s svojim nastopom na ugledu neizmerno škodovali.

„Edinost“ piše o tem shodu vnebovpijoče nerresnice. Naj le laže sebi in svojim pristašem, pri nas, ki smo bili zraven, vzbujajo taka poročila bučen smeh.

Nevihta, ki je nismo sami izzvali, nam je dobrodošla, zakaj naše duševno ozračje se je nepričakovano sčistilo in nam je jako prav, da si jasno gledamo v lice.

i Toča v Istri. — Dne 14. t. m. zvečer je grozna toča, ki je tolkla dve uri, uničila vinograde v Baderni, Žbandaju, Sv. Ivanu od Šterne in Tinjanu pri Pazinu. Še drugi dan popoldne je ležal led na kupih. Zadnje upanje ubogega ljudstva — trtje — je uničeno.

i Iz gornje Istre. Na glasmrt. 58-letni neoženjeni Jurij R. v Podgrajah je šel v soboto popoldne v krmo spit četrtno črnega vina, popel košček sira in pršuta, nazadnje še malo črne kave. Potem je šel na vrt domače hiše, kjer je rekel, da bo zibal otroka. Čez malo časa pritečejo otroci in povedo, da se stric Jure ne gane, domači pritečejo in vidijo, da je vbogi stric mrtev.

S u š a je, ljudje tarnajo kaj bo, piče še polovice ni toliko kot prejšnja leta; ob nedeljah pa pijančevanja in pohujšljivega plesa toliko, kakor da bi bilo vsega v obilnosti. Ljudstvo vbogo, zadolženo propada dušno in telesno, krčmarji in trgovci so pa leto za letom premožnejši.

Iz Krasa.

k Iz Škocijana. — Dne 18. novembra 1905. po noči je udalila strela dvakrat v tukajšnji lepi cerkveni stolp ter daleč proč raznesla krasno njegovo piramido in poškodovala en zvon. Zvonik in zvonovi so bili zavarovani pri „Vzajemni zavarovalnici v Ljubljani“, ki je popolnoma izplačala zavarovalnino zvonika v znesku K 1000.— kakor tudi popolnoma povrnila stroške za popravo zvonov. Izplačana zavarovalnina se je skoro vsa porabila za grušt in delo pri odstranjevanju kamenja ki je žugalo še pasti, kakor tudi za začasno pokritje odprtine na zvoniku. Dve leti in pol je to stalo tako v veliko žalost vseh. Zakaj se nismo lotili dela toliko časa? Najbrže radi pomanjkanja denarja? Ne, nego radi pomanjkanja sloge in edinosti med cerkvenim oskrbništvom in ljudstvom. Letošnjo spomlad pa je prišlo do sporazumljenja, za katero si je rodiški gosp. župnik dolgo zastoj prizadeval, in ne da bi bilo več denarja kakor pred tremi leti, krasi danes škocijanski zvonik zopet lepa piramida. Iz tega se vidi, kaj dela sloga in zastopnost. Bog daj, da bi se ta sloga med g. župnikom in dobrimi škocijanskimi ljudmi utrdila in še več dobrega sadu rodila!

k Iz Auberja. — Na Auberju je pel minolo nedeljo č. g. Avgustin Zlobec novo sv. mašo. To je prva nova maša na Auberju. Zato je bilo tudi veliko veselje in navdušenje. Vas Ponikve, od koder je novomašnik doma, je bila vsa v zastavi in našel sem menda sedem slavlolokov s krasnimi napisi.

k Iz Sežane. — V torek zjutraj ob 4. uri in pol je začelo greti na glavni cesti v poslopju sedlarja gosp. Čuka. — Zgorelo je mnogo sena in slame. Škoda je blizo 2000 K. Gasili so domači ognjegasci, a pomagali so tudi vojaki. Bila je velika nevarnost, ker je Sežana brez vode. Za vso vas je sedaj le en vodnjak, od katerega dobi vsaka družina le po dva škafa na dan. Vendar bi morali vojake tam imeti, kjer je voda, ne kjer je ni.

k Zavod „Elizabetišče“ v Tomaju. — Zavod šolskih sester „Elizabetišče“ v Tomaju stoji na prijaznem holmcu „Tabor“ s krasnim razgledom na vse strani in zdravim ugodnim podnebjem. Samostan ima trirazredno šolo s pravico javnosti s slovenskim učnim jezikom, gojenke se poučujejo tudi v nemškem jeziku. Šolsko leto se prične s 1. septembrom.

V spomin jubileja Nj. Veličanstva, presvitelega cesarja Franca Josipa I. se odpre letos 1. novembra tudi nova gospodinjstva šola, ki je za domače gospodinjstvo važnega pomena, ker dosedaj na vsem Primorskem ni take šole.

Pouk bo slovenski in bo zavzemal poleg veeronauka, vzgojeslovja, ravnanja z bolniki, spisja in računstva, vse one predmete, katere mora umeti vsaka dobra gospodinja, zlasti se bo poučevalo teoretično in praktično o kuhanju, šivanju, mlekarstvu, vrtnarstvu, pranju, likanju, živinoreji itd.

Oglasila naj se blagovole poslati na naslov: Šolske sestre „Elizabetišče“ v Tomaju, pošta Sežana-Dutovlje, Primorsko.

Gospodarska zveza

centrala za skupni nakup in prodajo v Ljubljani
registr. zadruga z omejeno zavezo

javlja, da je svoje zastopstvo za Trst, Istro, Dalmacijo poverila

Svetku Hanibalu Skerl

v TRSTU

ulica delle Poste šte. 9.

Kdor hoče imeti **lepo in ceno vezane knjige** naj se potrudi v **knjigovoznico**

Antona Biecher,

(naslednik L. Pagani-ja)

Trst, ulica Madonna del Mare 6.

Izvršujejo se preproste kakor tudi najfinerše vezave knjig. poročase preč. duhovščini

Kupite čevlje

— pri poštenem slovenskem čevljarskem mojstru —

Josipu Stantič

TRST — ulica Rosario št. 2 — TRST

(pri cerkvi sv. Petra v starem mestu.)

— Ta mojster vam postreže po domače, —
z najboljšimi čevlji in po nizki ceni.

ZALOGA

likerjev v sodčih in butilkah

JAKOB PERHAYC

TRST — Via delle Acque — TRST

Veliki izbor

vsakovrstnih najfinejših in starih vin v buteljkah.

Postrežba točna. — Cene zmerne. — Se priporoča svojim rojakom za naročbe bodisi na debelo ali na drobno za razne slavnosti, poroke, krste, družinske pogoščenja itd. — Za poletni čas se priporoča malinovec in tamarindo.

Svetko Hanibal Skerl

Trst, Sv. Ivan.

priporoča svojo bogato založeno prodajalnico jestvin in pekarno.

Pošilja na deželo tudi pošne pošiljatve od 5 K. naprej.

Posebno se priporoča čč. duhovščini.

Svoji k svojim!

Svoji k svojim!

Novo narodno podjetje

prvega odlikovanega elektrofotografskega atelje-ja

A. Jerkič Via delle Poste 10.

Slikanje izključno pri čarobni električni razsvetljavi ob vsakem vremenu tudi zvečer.

Svetovna novost!

Obrtno in konsumno društvo Sv. Ivan

(pri cerkvi)

registrovana zadruga z omejenim poročtvom

javlja sl. občinstvu, da je svoje prostore preustrojilo v najnovejšem sloju.

Ima na razpolago veliko dvorano v pritličju, najmodernejši pivski salon ter tri sobe rezervirane za krstve poroke in društvene sestanke.

Toči domačevino, istrsko črno, belo vipavsko, kraški teran in refošk v buteljkah.

Za obilni obisk se priporoča: Načelnstvo.

Josip Rože

Trst — mizarski mojster — Trst

Via Giulia. — Telefon šte. 1971.

Izdeluje in popravlja vsakovrstna stavbinska in druga mizarska dela. Posojuje tudi različne odre in scenerije za vsako igro ali koncert. Postrežba točna. Cene jako nizke.

Prodajalna

katol. tisk. društva

ulica delle Poste 9.

ima v zalogi

voščene sveče

iz tovarne

Jerneja Kopača v Gorici.

Novo pogrebno podjetje

ulica Vincenzo Belini št. 13. (nasproti cerkve sv. Ant. Nov.)

Na razpolago so novi bogato okrašeni mrtvaški vozovi. Bogata zaloga najrazličnejših mrtvaških potrebščin. V zalogi so voščene sveče in krasni venci.

Sprejema se sprevoze za mesto, okolico in tudi za prepeljavo v druge kraje in druge dežele.

Cene zelo zmerne.

Telefon 14-02.

V malo dneh izide v založništvu v Ljubljani, Kopitarjeve ulice št. 6, krasno opremljena

jubilejna Družinska Pratika za leto 1909.

Cena kot doslej 24 vinarjev izvod.

Letošnja „Pratika“ bo presegala po svoji krasni opremi in zbrani vsebini vse dosedanje izdaje, ker bo imela poleg obilice poučnega in zabavnega berila z mnogimi slikami tudi štiri krasno izvršene slike v trobarvnem tisku: **Lurške Matere božje**, jubilarov papeža **Pija X.** in cesarja **Franca Jožefa I.** ter izložbo „**Katoliške Bukvarne**“ v Ljubljani.

Katol. slov. ljudstvo! Ta jubilejna „Pratika“ je edina naša pratika! Sezite pridno po njej; naj jo pozna vsaka še tako oddaljena slovenska hiša! — Zahtevajte pri trgovcih „**Družinsko Pratiko**“ in ne dajte si usiliti nobene druge!

Kupujte in priporočajte le našo pratiko!

Glavno zalogo imajo: „**Katol. Bukvarna**“, Prodajalna „**Katol. tiskovnega društva**“ in nekateri večji trgovci v Ljubljani ter prodajalna tiskovnega društva v Trstu, ulica del'e Poste 9.

Cena za razprodajalce pri naročilu do 100 kom. 17. vinarjev izvod, nad 100 kom. pa po 16 vinarjev.

LJUDSKA POSOJILNICA IN HRANILNICA

za tržaško občino pri Sv. Ivanu pri Trstu.

Registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Sprejema hranilne vloge tudi od neudov in jih obrestuje po

4½%

Davke plača hranilnica sama.

Za varnost vlog jamčijo udje

(350) z vsem svojim premoženjem v znesku približno tri milijone kron.

Za večje vloge se tudi dajo višje obresti po ustenem pogovoru s stranko. — Hranilnica in posojilnica je pod nadzorstvom svetoivanske duhovščine. — Vsak krščansko misleč Slovenec naj vloga svoj denar le pri Ljudski hranilnici in posojilnici pri sv. Ivanu pri Trstu.